

הכנסת היועצת המשפטית לכנסת

(סימוכין: 129846-2022)
ירושלים, כ"ח בחשוון, התשפ"ג
22 בנובמבר 2022

לכבוד
חברי הכנסת

נכבדיי שלום רב,

הנדון: הגשת הצהרות הון

עם כינונה של כנסת חדשה, אבקש לחזור על עיקרי הכללים הנוגעים לחובת הגשת הצהרות הון על ידי חברי הכנסת, בין היתר בתחילת כהונתם:

1. החובה להגיש הצהרות הון מעוגנת בסעיף 13 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951, ובסעיפים 15-16 לכללי האתיקה, המצורפים לעיונכם.
2. **חייבים בהגשת הצהרת ההון** חבר הכנסת חדש, וחבר הכנסת המסיים את כהונתו. חבר הכנסת שנבחר לתקופת כהונה רצופה נוספת, ושלא חל לדעתו שינוי משמעותי בתוכן הצהרתו, יכול להסתפק בהגשת הצהרה המעידה על כך. בנוסף, בכל עת במהלך כהונתו של חבר הכנסת כאשר חל שינוי משמעותי בתוכן ההצהרה, עליו להגיש עדכון להצהרת ההון שלו.
3. **המועד להגשת הצהרת ההון**: יש להגיש את הצהרת ההון בתוך 60 ימים מיום תחילת הכהונה וכן 60 ימים לאחר סיומה. יו"ר הכנסת רשאי להאריך מועד זה, ובלבד שכל הארכה לא תעלה על 30 ימים, ושסך כל ההארכות לא יעלו על 90 ימים. גם על חבר הכנסת שנבחר לתקופת כהונה רצופה נוספת להגיש הצהרה בתוך 60 ימים מיום תחילת כהונתו הנוספת (ויכול כאמור לציין בה שלא חל שינוי משמעותי בתוכן הצהרתו הקודמת).
4. יש להגיש את ההצהרה לוועדת האתיקה, אשר אמונה על איסוף הצהרות ההון ושמירתן בכספת עבור יושב ראש הכנסת. ניתן לפנות למנהלת הוועדה, גב' תמי בר, ולקבל ממנה את טופס ההצהרה אותו יש למלא ולהחזיר בתוך מסגרת הזמנים שצוינה לעיל.
5. במילוי הצהרת הון יש לכלול פרטים בדבר ההון, הנכסים, הזכויות, ההתחייבויות והחובות שיש לחבר הכנסת ולבני משפחתו, וכן פרטים בדבר מקורות ההכנסה של חבר הכנסת ובני משפחתו וסכומי ההכנסה מכל מקור נוסף. על נתוני ההצהרה להיות מעודכנים נכון למועד ההגשה. בני משפחה לעניין זה הם בן זוג, ילד קטין או כל קרוב שפרנסתו על חבר הכנסת.
6. **חבר הכנסת המכהן כשר או כסגן שר** שהגיש הצהרת הון למבקר המדינה, רשאי להסתפק בהודעה לוועדת האתיקה על כך. מעבר לכך, הגשת הצהרת הון לגורם אחר (כגון חבר הכנסת שערב כהונתו כיהן כראש רשות מקומית ונדרש להגיש עם סיום תפקידו), אינה פוטרת מהגשת הצהרת הון בכנסת בהתאם לכללי האתיקה.
7. חבר הכנסת שהחל לכהן לאחר שנוצרה עילה לעריכת בחירות ולא נבחר לכנסת הבאה, או אם החל לכהן ביום ה-101 לפני יום הבחירות לכנסת- פטור מהגשת הצהרת הון.

8. **חבר הכנסת אשר לא עמד בכללים בעניין הגשת הצהרות ההון**, לרבות מועדי ההגשה, נתון לשיפוטה של ועדת האתיקה, בהתאם לחוק. ככלל, חברי הכנסת מקפידים על מילוי החובה האמורה, ובמקרים המעטים בהם לא עמדו בה הביעה ועדת האתיקה את עמדתה כי היא רואה בחומרה רבה את התעלמות חברי הכנסת ממילוי החובה החוקית להגשת הצהרות ההון על ידי כלל חברי הכנסת, וקל וחומר בנוגע לחברי הכנסת שלא מילאו אחר הכללים יותר מפעם אחת, ואף ננזפו בשל כך.

9. **הצהרות ההון חסויות ונשמרות בכספת**; ניתן לגלות פרטים מהן לבקשת חבר הכנסת או לפי צו שיפוטי. להבדיל מתוכן ההצהרה, מידע בדבר מועדי ההגשה ועמידה בלוחות הזמנים אינו חסוי. ועדת האתיקה מיוזמתה נוהגת לפרסם פרטים בענין מי מחברי הכנסת לא עמד במועד ההגשה, וכן הכנסת מחויבת במסירת פרטים בנושא, כשמוגשות אליה בקשות בהתאם להוראות חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998.

בכבוד רב,

שגית אפיק

העתק:

חבר הכנסת מיקי לוי, יושב ראש הכנסת
גב' תמי בר, מנהלת ועדת האתיקה

חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951

13. חבר הכנסת או מי שחדל מהיות חבר הכנסת, יגיש הצהרת הון כפי שנקבע בכללי האתיקה לחברי הכנסת.

כללי אתיקה לחברי הכנסת

הצהרה	15.	(א)	תוך שישים ימים מיום היבחרו לכנסת, או מיום שהיה לחבר הכנסת ¹ , כל אימת שחל, לדעתו, שינוי משמעותי בתוכן הצהרתו, וכן תוך שישים ימים לאחר סיום כהונתו כחבר הכנסת, יגיש חבר הכנסת ליושב ראש הכנסת, על פי טופס שקבע יושב ראש הכנסת, הצהרה שבה הפרטים הבאים: (1) ההון, הנכסים, הזכויות, ההתחייבויות והחובות שיש לחבר הכנסת ולבני משפחתו; בהצהרה יצויין סוג הנכסים וערכם בעת רכישתם; (2) מקורות ההכנסה של חבר הכנסת ובני משפחתו וסכומי ההכנסה מכל מקור נוסף.
(תיקונים מס')			
1, 6 ו-7			
(ב)			חבר הכנסת אשר נבחר לתקופת כהונה רצופה נוספת, ואשר אינו חייב בהגשת הצהרת הון כאמור בסעיף קטן (א), יגיש ליושב ראש הכנסת, בתוך שישים ימים מיום היבחרו לתקופת כהונה נוספת, הצהרה שלפיה לא חל שינוי משמעותי בתוכן הצהרתו הקודמת.
(ג)			מי שחברותו בכנסת הושעתה לפי סעיף 42ב(א) לחוק יסוד: הכנסת, יגיש ליושב ראש הכנסת הצהרת הון, כאמור בסעיף קטן (א), בתוך שישים ימים מיום שחזר למלא את משרתו לפי סעיף 43(ב) לחוק-יסוד: הכנסת.
הארכת מועד	15א.		על אף האמור בסעיף 15, רשאי יושב ראש הכנסת, אם סבר כי הנסיבות מצדיקות זאת, להאריך את המועד להגשת ההצהרה מפעם לפעם, לתקופה שלא
הגשת			
ההצהרה			

¹ (1) ועדת האתיקה החליטה ביום 16.12.14 (החלטה מס' 18/19) כי מי שהחל לכהן ביום ה- 101 לפני יום הבחירות לכנסת או שהחל לכהן לאחר שנוצרה עילה לעריכת בחירות (אוסר חוק התפזרות הכנסת או רואים כאילו הכנסת החליטה על התפזרותה מסיבה אחרת או לא התקבל חוק התקציב עד 31 במרס) ולא נבחר לכהן בכנסת הבאה, לא יידרש להגיש הצהרת הון.

(2) בהחלטה מס' 11/18 מיום 27.10.09 נקבע כך: "ועדת האתיקה שבה וקובעת, כי מילוי החובה החוקית המוטלת על חברי הכנסת להגיש הצהרת הון, חייבת להתבצע במועד ובזמן הקבועים בכללי האתיקה. הוועדה רואה בחומרה רבה את התעלמות חברי הכנסת ממילוי החובה החוקית האמורה. דברים אלה נכונים לגבי כלל חברי הכנסת, וקל וחומר בנוגע לחברי הכנסת שלא מילאו אחר הכללים יותר מפעם אחת, ואף ננזפו בשל כך."

תעלה על 30 ימים, ובלבד שסך כל ההארכות לא יעלה על 90 ימים.

**פעולת יושב
ראש הכנסת**

(א) 16 .

יושב ראש הכנסת ישמור על סודיות הצהרות חברי הכנסת ולא יגלה כל פרט מהן, אלא בהסכמתו או על פי בקשתו של חבר הכנסת המצהיר, או על פי דרישה של בית המשפט.

(ב)

יושב ראש הכנסת רשאי, אם לדעתו נסיבות הענין מצדיקות זאת, לדווח על אי קיום כללי פרק זה או על סטיה מהם בידי חבר הכנסת, לוועדת האתיקה של הכנסת ולהביא לידיעתה את ממצאיו.

(ג)

ראה יושב ראש הכנסת כי קיים חשש לעבירה פלילית, יעביר את הענין לידיעת היועץ המשפטי לממשלה.